

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

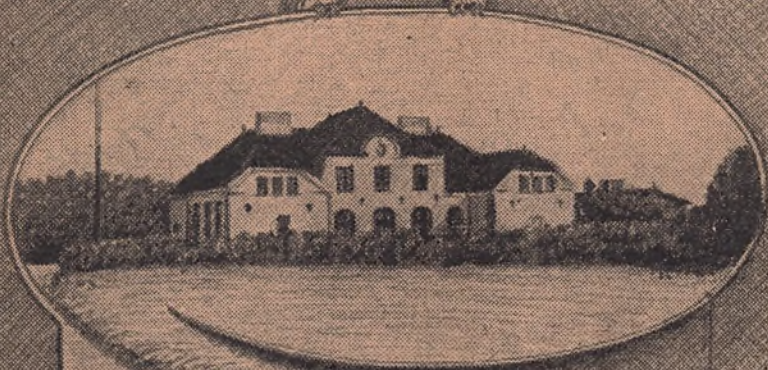
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NISSUMSKE

OOBØGER

NISSUMSKE ÅRBØGER

UDGIVET AF

NØRRE NISSUM SEMINARIUMS
ELEVFORENING

UNDER REDAKTION AF
ALEX. KOCH (28)

1951

M. CHRISTENSENS BOGTRYKKERI
STRUER 1952

INDHOLD

Maren Gadegaard * 24. oktober 1868 † 14. maj 1951. Af <i>J. Søndergaard Jacobsen</i>	3
Lektorudveksling Tromsø – Nørre Nissum marts 1951. Af <i>P. C. Gjelstrup</i>	6
Ronald Fangen. Dikter og apostel. Af lektor <i>Andr. Schanke</i> , Tromsø	9
Norden i dag. Tale af seminarielærer <i>J. Hejbøl</i> ..	14
Året, der svandt. Af forstander <i>P. C. Gjelstrup</i> ..	17
25 års jubilarene	23
Dimittender 1951	27
Af årets dagbog. Ved <i>J. Søndergaard Jacobsen</i> (06)	30

MAREN GADEGAARD

° 24. OKTOBER 1868 † 14. MAJ 1951

»Fru Gadegaard er død«, således lød det alvorfulde budskab, som 2. pinsedags aften gik fra hjem til hjem i seminariestaden. Man forstod, at her var afsluttet et rigt og virksomt liv; men det følte også som afslutningen på et afsnit af seminariets historie. Navnet Gadegaard har fra seminariets første tid haft en god klang som betegnelsen for en af dem, der var med til at bære virksomheden fra den ringe uanselige begyndelse frem mod anseelsen.

Fru Gadegaard blev født 24. oktober 1868 i Herredstoft i Staby som datter af gmd. Peder Lauritsen. Som barn gik hun i skole hos den dygtige, ansete lærer N. Guldbrandsen, senere seminarielærer i Ranum, hvor han på grund af sin politiske virksomhed blev afskediget i provisorietiden, men var senere i mange år censor i praktik ved lærereksamen og fik derved lejlighed til at besøge sine tidligere elever — lærer G. havde været hans elev i Ranum. I fru Gadegaards ungdomstid var pastor H. Bjarnesen præst i Staby, og hans forkyndelse kom til at betyde meget for hendes åndelige liv. — Da Bjarnesen senere blev præst i Gudum, blev der nær venskabsforbindelse mellem de to hjem.

Efter giftermålet havde ægteparret først sit hjem på Stadilø, hvor lærer G. havde sin virksomhed ved den derværende biskole samt ved biskolen i Houvig; men da seminariet i Nr. Nissum var blevet oprettet, blev der snart brug for en dygtig regne- og matematiklærer, og der kom da bud efter lærer Gadegaard, som i sin seminarietid havde gjort sig bemærket som en udpræget matematisk begavelse. Den første maj 1893 flyttede så familien hertil. Kort efter købte lærer G. nogle tdr. land fra Kongensgaard og byggede den ejendom, hvor senere Chr. Lilleøre boede i mange år. Fra denne ejendom blev tid efter anden udstykket en del grunde, som blev bebygget, og derved voksede byen Korinth frem. Lærer G. er altså denne bys grundlægger. Her i hjemmet voksede børneflokkene, og da der tillige blev oprettet pensionat for seminarieelever, blev det en travl tid for fru G. Også landbruget stillede sine krav til husmoderen, så da nogle år var gået, følte det nødvendigt at afstå ejendommen. Familien flyttede så i 1902 ind i det hus, som det år blev bygget ved seminariet, og som siden fik navnet »Villa Flora«, en hentydning til lærer Gadegaards kærlighed til botanikken. Her fik fru G. så sit hjem i næsten 50 år. Pensionatet flyttedes jo med, og da der stadig var stigende tilgang af elever til seminariet, og pensionatet hos Gadegaards havde ry for god mad og god hjemlig hygge, var der fuldt hus, så det var travle år for husmoderen.

Ægteparret tilbragte nu 16—17 gode år sammen i det nye hjem. Børneflokkene voksede, og de ældste drog ud fra hjemmet. Lærer Gadegaard røgtede sin gerning med stor dygtighed og vandt anseelse som en af seminariets støtter, og ægteparret var meget skattet i den stedlige samfundskreds. Da indtraf i 1919 de begivenheder, der på det voldsomste greb ind i familiens lykke og rystede hjemmets grundvold. Vel havde man ikke tidligere været uden sorger; de havde oplevet som Hostrup, at »sorgen kom med stakket frist«, da de i 1910 mistede en lille pige på ca. 7 år, men nu, da familie-faderen og en håbefuld søn med få dages mellemrum lukkede deres øjne, var det som al jordisk lykke bristede. Det var den spanske syge, der i disse år bortrev så mange i deres bedste alder, som også her greb ind i familiekredsen. En dag i begyndelsen af februar meddelte lærer G. sine elever, at da sygdommen var i hans hjem, fandt han det rigtigst at aflyse sine timer. få dage efter blev han selv angrebet, og da sygdommen tog en alvorlig vending, blev der sendt bud efter søn-

nen Peder Gadegaard, som da studerede i København. Han nåede også hjem inden faderen den 11. februar lukkede sine øjne, men han blev selv angrebet af sygdommen og døde 9 dage efter sin fader. Dette var et så forfærdeligt slag for fru G., at hun vist aldrig forvandt det. Der var imidlertid opgaver, der krævede hendes omsorg og virkekraft. Af den store børneflokk var den mindste kun 4 år, og der var endnu ikke nogen pensionsordning for de private seminarier — der blev senere givet en mindre bevilling på finansloven — så fru G. måtte samle sine kræfter om at holde hjemmet oppe. Pensionatet måtte fortsættes, og helt til henimod 30 havde mange seminarieelever et godt madsted og hjem her. Fru G. viste sig i modgangstiden som en stærk kvinde, der på den bedste måde fortsatte hjemmets gode traditioner og førte børnene frem, så de fik uddannelse og gode stillinger. 3 tog eksamen fra seminariet. En datter, der blev uddannet på musik-konservatoriet i København og virker som musiklærerinde, boede den sidste snes år sammen med sin moder og var hende en uvurderlig støtte navnlig i de sidste år, da sygdommen stødte til.

Fru Gadegaard bevarede sit gæstmilde sind, og det blev ved at præge hjemmet, så vi, der havde den lykke jævnlig at være gæster der, har mindet om mange gode stunder, og fru G. glædedes altid over, når gamle elever, der besøgte stedet, også kom ind for at aflægge hende besøg.

Da fru Gadegård var midt i halvfjerdserne, blev hun ramt af en hjerneblødning, en i denne alder meget alvorlig sygdom; hun stod dog sygdommen igennem, selv om hun ikke fuldt ud igen blev den samme virksomme kvinde som før. I de følgende år meldte sygdommen sig igen flere gange, men hver gang rettede hun sig på ny, dog blev det efterhånden kendsligt, at forkrænkighedens lov gjorde sig gældende. Da så sygdommen meldte sig igen lige før pinse, blev det familien klart, at det bar mod livets afslutning, og 2. pinsedags aften ebbede så livet ud.

Den 19. maj fandt begravelsen sted. Inden båren førtes fra hjemmet, talte forstander Gjelstrup, og i kirken talte pastor Nielsen. Derefter blev fru Gadegaardsænket ved sin mandsside i den plet jord, der gennem årene havde opslugt så mange tårer.

Der — ved kirkegårdens østre dige — vil hjemmets mange venner, også de, der nu bor spredte over landet, i kommende år søge gravene og der dvæle i mindet og med tak tænke på, hvad de to hver for sig har betydet for dem.

J. Søndergaard Jacobsen.

LEKTORUDVEKSLING

TROMSØ-NØRRE NISSUM MARTS 1951

Af P. C. Gjelstrup

Det var en interessant eftermiddag, en norsk og en dansk skolemand tilbragte med hinanden i Stockholm i påskeugen 1951. Nordmanden, lektor Andr. Schanke, Tromsø lærerskole, var for hjemgående efter at have tilbragt de to foregående uger, 5.—18. marts, som udvekslingslektor ved Nr. Nissum seminarium, mens undertegnede, som var hans partner, nu var på vejen mod syd efter et tilsvarende ophold i Tromsø. Lykken stod dem bi, så deres veje kunne krydses i Stockholm, og det tør nok siges, at det for dem begge blev et interessant møde, hvor timerne gled hastigt under mange kopper kaffe og udveksling af de gensidige oplevelser. Jeg skal nu fortælle lidt om, hvad de begge havde oplevet, før de mødtes.

En nordmand på Nr. Nissum seminarium

Lektor Schankes hovedopgave var at give seminariets elever en orientering i emner vedrørende norsk litteratur og historie. Denne orientering tog sig sådan ud:

IV klasse (10 timer). En vurdering af Bjørnson som digter, med prøver på hans lyrik. Læsning af Per Gynt, med indledning og korte kommentarer.

III kl. (6 timer). En række norske digterbiografier med prøver på deres digtning: Wergeland, Falkberget, Øverland, Nordahl Grieg. En time blev brugt til at vise, hvorledes nynorsk er vokset frem til litteratursprog.

IV=III kl. sammen (5 timer). Norsk historie 1814—1905. En time blev brugt til Arne Garborg i anledning af 100 års dagen for hans fødsel.

II kl. (4 timer). Kort oversigt over norsk sprog i dag, især nynorsk, i tilknytning til tekstprøver fra NORDENS hefte »Norsk læsning« i classesæt. Et udvalg af Bjørnsons lyrik og af norske folkeeventyr.

I kl. (6 timer). Væsentlig som II klasse.

Forb. kl. (2 timer). Almindelig orientering om nordnorske forhold. Prøver på norske folkeeventyr.

I de tre sidstnævnte klasser blev desuden brugt en del tid til at samtale om danske og norske seminarieforhold.

Ud over selve undervisningen i klasserne holdt lektor Schanke under stor opmærksomhed det andetsteds i årbogen gengivne foredrag om Ronald Fangen. Tillige gæstede han en aften foreningen NORDENs Lemvig-afdeling, hvor han talte over emnet NORDENs arbejde for historieundervisningen. Endelig aflagde han et besøg i Tromsøs danske venskabsby Ringkøbing for at hilse på nogle af NORDENs tillidsmænd der; det var den første personlige kontakt, de to byer havde haft med hinanden.

Ved min hjemkomst fik jeg mange vidnesbyrd om, hvor glade seminariets elever og lærere havde været for lektor Shankes besøg, og hvor udmærket det var lykkedes ham at komme i forbindelse med alle.

En dansker på Tromsø lærerskole

Det var med stor spænding, jeg steg i land på havnekajen i Tromsø for at tilbringe 14 dage ved verdens nordligste seminarium, langt nord for polargrænsen og henved 3000 km fjernet fra Nr. Nissum. Jeg blev her modtaget af den omsorgsfulde rektor Rydland og af ham ført til et veldækket aftensbord hos fru Schanke og derefter til mit kvarter hos lederen af det store igangværende lærerskolebyggeri, ingeniør Krogdahl — altsammen navne, der ligesom adskillige andre vækker gode minder om nordnorsk hjertelighed og gæstfrihed.

Næste dag begyndte mit arbejde på lærerskolen, en mere end 80-årig, brøstfældig træbygning, der sammen med et par mindre dito rummede de 4-årige klasser, en studenterlinje og seminariets øvelsesskole — alt i alt ca. 175 lærerskoleelever og ca. 80 drenge i øvelsesskolen. Den gamle skole synger nu på sit sidste vers; efter sommerferien i år skal en pragtfuld ny lærerskole til 4-5 millioner kr., beliggende i de skønneste natur-omgivelser ved sund og fjeld, tages i brug. Mit arbejde i undervisningstimerne omfattede følgende:

II kl. 4-årig (8 timer ugl.). Eventyr af H. C. Andersen og prøver af Carl Nielsen: Min fynske barndom, begge dele med benyttelse af teksthefter i classesæt. Et længdesnit af danmarkshistorien ved hjælp af et af Berlingske Tidende udgivet historisk billedhefte, ligeledes i classesæt. Emner vedrørende den dansk-norske union.

IV kl. 4-årig (2 t. ugl.). Gennemgang af Danmarks riges grundlov, sammenholdt med den norske og med kort omtale af dansk forfatningshistorie siden 1849.

I studenterkl. (2 t. ugl.). Oversigt over de politiske partier i Danmark i

nutiden, med demonstration af en række medbragte hovedstadsblade af alle farver.

For *det samlede seminarium*, ligeledes i undervisningstiden: Tre foredrag om Grundtvig og et om Kr. Kold.

Ved en aftensammenkomst i *det kristelige elevlag* Solgyltt: Foredrag om Brorsons salmedigtning, med særligt henblik på hans julesalmer.

Foruden selve arbejdet omfattede forbindelsen med lærerskolen også friere samvær: interessante besøg hos kolleger, en stilfuld fest i den almindelige elevforening Polarstjerna til ære for en udvekslingsklasse fra Vordingborg, der samtidig med mig var i Tromsø; endelig må jeg også nævne overværelse af skikonkurrencer, hvor øvelsesskolebørnene rigtig boltrede sig; en sådan fridag eller to, når skiføret var fint, hørte med til lærerskolens traditioner. Udsigten fra skibbakken er også værd at nævne; nede i sundet så man det kolossale vrage af det tyske lømmeslagskib v. Tirpitz, et talende minde om krigens gang over Nordnorge; englænderne sænkede det ved et flyverangreb.

Også udenfor lærerskolen fik jeg et og andet at være med i. Det var en oplevelse at få lov at prædike ved højmesse gudstjenesten i domkirken og lytte til den stærke menighedssang; en af kirkens præster sagde til mig i sakristiet før gudstjenesten: »De vil mærke, at her er en bedende menighed«, og det slog til. En aften fortalte jeg i foreningen NORDEN om Poul Møller, og når dertil føjes en række besøg foruden de ovennævnte, vil det forstås, at de 14 dage i Tromsø var en begivenhedsrig tid, og at det var en taknemlig rejselektor, der ved deres udløb satte kursen mod Danmark igen — taknemmelig mod ministeriet og foreningen NORDEN, der stod bag udvekslingen, og allermest taknemmelig mod de mange gode venner, der var vundet, og hvoraf vi allerede har haft den glæde foruden lektor Schanke at se flere på Nr. Nissum seminarium, først lektor Ytreberg sammen med min specielle klasse, daværende II kl., og senere på efteråret rektor Rydland. En sådan række af gensidige besøg på mindre end et år må kaldes en flittig pleje af de nordiske forbindelser, ikke mindst, når man tænker på, at afstanden fra Nr. Nissum til Tromsø er omtrent som til støvlehælen i Italien.

RONALD FANGEN

DIKTER OG APOSTEL

Af lektor Andr. Schanke, Tromsø

Under sit besøg på N. N. S. (jfr. forstanderens artikel) holdt lektor Schanke dette foredrag for elevkredsen, og efter opfordring bringes det nu i årbogen. Red.

»Man ser medlidsamt ned på de trosvissa. Och likväl är det i dem mänsk-
lighetens rikedomar förvaras. De er mäktiga skattkammare som vi alle
förlitar oss på, där vi hämtar upp vad vi behöver för att kunna hårda ut.«

Det er den svenske dikter Pär Lagerkvist, som engang har sagt disse ordene. En av disse trosvisse var Ronald Fangen. Det er ikke lenger siden han døde enn at bildet hans fremdeles står levende foran oss: Den lange skikkelsen — han var nok sine 190 cm —, det følsomme ansiktet med de store varme øynene, som kunne spille fra den dypeste smerte og fortvilelse til gutteaktig glede og ertelyst, den kraftige, varme stemmen, og den høye, rungende latteren. — Ronald Fangen ble midtpunktet hvor han var, enten det var i en engere krets eller på et stort møte. Han var glad i å fortelle — og han var en flink forteller. Hele ansiktet og hendene, ja, hele kroppen var med når han talte, han var ikke så lite av en skuespiller. Det var når han satt slik og fortalte og gestikulerte at hans store *charme* best kom til sin rett. Så man ham på prekestolen — og ikke mange legfolk har stått på så mange prekestoler som han — så var det *myndigheten* en ble grepet av. De fleste som har sett eller hørt Ronald Fangen har tatt imot et indtrykk som ikke så let glemmes.

Ronald Fangen var født 1895. En grunnstemning hos ham i opveksten var ensomhetsfølelsen. Hans familie og hans venner forsto ham ikke — ja, han forsto ikke selv, hva det var, alt dette nye og rare, som trengte på. I en gripende selvbiografisk novelle »Tidlig skjebne« (trykt i Bonniers Litterära Magasin mai 1943) heter det: »Men det doktoren ikke forstod seg på, det var hvad som var i veien med ham når han ikke hadde noen slik bestemt sykdom — og allikevel ikke var frisk. Det forstod han ikke selv; det forstod ingen«. På skolen kjedet han seg, men til gjengjeld fant han det han tørstet etter på det kommunale biblioteket. Her leste han alt mulig: Historie og litteraturhistorie, leksika og religionshistorie, en mengde tidsskrifter, gamle årganger av hovedstadsavisene — det var makeløst spennende alt sammen. Av verdenslitteraturen hadde han som trettenårig lest en hel del, men særlig virket Dostojewskis »Raskolnikow« sterkt på ham. I det hele kan en ikke unngå å bli slått av hvor uvanlig tidlig Fangen ble moden.

Det som preget tiden før første verdenskrig, hans ungdomsår, var en glad, selvsikker fremskrittstro og kulturoptimisme. Utviklingen gikk jo i riktig retning og med stadig økende fart, ikke minst den nye natur-

vitenskapen garanterte for det, mente man. Nedarvede verdier som moral, religion og autoritet ble set på med mistillit; til gjengjeld syntes for mange det tusenårige fredsrike like rundt hjørnet.

Det ble verdenskrigen som slo denne drømmen i stykker og lot menneskene våkne opp til krigens nød og råskap. Ronald Fangen var 19 år da. For ham ble krigen det avgjørende beviset på at kulturoptimismen ikke var holdbar, at den bygde på illusjoner. Og fra da av ble det hovedlinjen i hans liv og virke å avsløre disse illusjonene og finne ned til fast fjell.

Alt som 20-åring var Fangen blitt fortrolig med de viktigste skikkelsene innenfor europeisk diktning og filosofi, navn som Nietzsche og Carlyle, Rolland og Wells, Dostojevski og Wassermann går stadig igjen i hans artikler fra disse årene. I 1923 startet han sitt eget tidsskrift: »Vor Verden«, som han redigerte til 1928. Gjennom sine artikler her kom han frem i første rekke av norske litterater og kulturkritikere. Det er personlighetens problemer som særlig opptar ham, og stadig er det materialismen han vender seg mot, både som livssyn og som livsform.

Etter hvert begynte han en selvstendig litterær produksjon, med romaner som »Noen unge mennesker«, »Erik«, »Duell«, »En kvinnes vei«. De handler alle sammen om moderne mennesker, som Fangen afdekker med stort psykologisk skarpsyn. Det som særmerker Fangen som romanforfatter i det hele er hans borende psykologiske teknikk; her hender alt det viktige i menneskenes sinn.

Vi skal gå litt nærmere inn på den boka han skrev sommeren 1934, »Mannen som elsket rettferdigheten«. Miljøet er en liten nordtysk by, et par hundre år tilbake i tiden. Hovedpersonen er en skomakermester Stein, et samvittighetsfullt pliktmenneske, streng mot seg selv og mot andre. Rettferdigheten er for ham det største og eneste, alt må vike for den. En strid om et skur får i hans øyne veldige dimensjoner. Han kjenner seg hellig forvisset om at han er i sin gode rett, og da kan han ikke vike, har han ikke lov til å vike. Det ene river det andre med seg, men Stein blir stadig mer hard og kald og selvrettferdig. Da dommen går ham imot, myrder han dommeren, og blir dømt til livsvarig fengsel. Her demrer det endelig for ham at ikke rettferdigheten, men kjærligheten er det største i livet, både i forholdet til Gud og mennesker. Og ved denne erkjennelsen begynner det så endelig å smelte i hans selvs gode, selvsyke, bunnfrosne sinn. Dette er en af de rikeste bøker han har skrevet, fast og klar, og typisk både for Fangen og for den moderne psykologiske roman.

Mange mennesker opplever hendinger som er så gjennomgripende at det er naturlig å regne det som vendepunkter i deres liv. I Fangens liv er det første av disse vendepunktene høsten 1934. Da deltok han i et av Oxford-gruppens houseparties, og her tok han skrittet helt ut, trådte fram som bekjennende kristen og identifiserte seg med Oxford-gruppen.

Det kan være et interessant spørsmål hvor stort dette bruddet egentlig var. For det kan ikke være noen tvil om at han alltid hadde vært fullt fortrolig med kristen tro og tenkning; han var f. eks. ganske godt inne i teologi, og hadde alltid vært en stor kjenner og elsker av våre kirkesalmer. Men det hadde likevel vært noe uforpliktende og uforløst over hans kristendom. Den tro som han var overbevist om var redningen for vår sivilisasjon, hadde ikke vist seg som noen redning for ham personlig. Han kjente seg som et nederlagsmenneske. »Vis meg rett klarlig min jammer og møye, vis meg fordervelsens avgrunn i meg«,

synger vi i en salme som Fangen alltid hadde vært glad i. Dette syntes han at han kjente fra sitt liv, mer enn troens fred og kraft.

Det som hendte høsten 1934 var som et varbrud, og vil en lese hans egne ord om det, skal en ta for seg boka »Det nye liv«. Den sprudler av nytt, overstrømmende liv, av glede og visshet, og tro på kristendommens muligheter. — Ronald Fangen trodde at kristendommen kunne omskape, forvandle verden, nå gjaldt det »En kristen verdensrevolusjon« — som han kaller en av bøkene sine. Han var også selv hvileløst på ferde i denne tiden og skrev en mengde artikler og utalige brev, foruten at han holdt en hel rekke taler og foredrag. Det mest kjente av disse foredragene er antakelig »Simon Peter« (trykt i boka »Det nye liv«). Det er en fengslende innlevelse i Peter-skikkelsen, fengslende både fra dikterisk og psykologisk og kristent synspunkt. Dette foredraget holdt han en rekke steder, blant annet i Oslos største lokale, Calmeyergatens Misjonshus, og det var helt fullt — for en stor del av folk som aldri hadde satt sine ben der.

Men etter som årene gikk, foregikk det en merkbar forskydning i hans kristendomssyn. Den friere, ukonfesjonelle Oxford-bevegelsen ble ikke nok for ham, han ble mer og mer Den norske kirkes sønn, og gjorde seg i kjærlighet til ett med den slik den faktisk var. Hos ham gikk dette sammen med en voksende kjærlighet til og et voksende syn for Jesu Kristi kirke på jord i det hele. Han følte det sterkt slik at splittelsen mellom de kristne og mellom kirkene var en ydmykelse og en synd, som stengte for Gudsrikets fremgang i verden. Og ut fra den overbevisning, at det som bandt sammen var uendelig meget mere verd enn det som skilte, ble han en forkjemper for den økumeniske tanken, på et tidspunkt da ikke så mange innenfor våre nordiske kirker hadde fått syn for dette. Misjonen ble samtidig en større og større sak for ham. Således er hans eneste større dikt den kantaten han skrev til Det norske misjonsselskaps 100-års jubileum 1942.

Bildet av Ronald Fangen ville likevel ikke være fullstendig hvis det ikke også ble sagt noe om ham som venn og sjelesørger. Han hadde selv opplevd at mennesker hadde vært redskap for Guds nåde i hans liv, og derfor så han det slik at det også var hans oppgave å være et redskap for Gud. Tallet på dem som mottok hjelp av ham i sine personlige problemer ble også svært stort, og både hans hjem på Hvalstad (utenfor Oslo) og siden på Dugård (på Hedemarken) sto alltid åpent for mennesker som trengte hjelp. Som brevskriver var han festlig og dypt personlig, og trofast. Håndskriften var temmelig uleselig, men innholdet var liv, troens liv.

Det er interessant i dag å studere Fangens holdning til nazismen, som nettopp i sidste halvdel av 30-årene seiret i Tyskland. Han så det slik at den nye totalitære stat i seg selv var en form for avgudsdyrkelse, og han vendte seg mot den med stor skarphet, særlig i boka »Kristendommen og vår tid« (1938). Det er ikke tvil om at hans skarphet vakte en viss usikkerhet i kristelige og borgelige kretser: Det var for mange en formildende omstendighet at nazismen hadde hindret kommunismen fra å seire i Tyskland (nazistenes egen påstand!), og det var også atskillige kristne som ikke kunne få hans skarpe fordømmelse av nazismen til å stemme med det kristne kjærlighetsbudet. Skulle vi ikke elske nazistene også? Den som tar for seg »Kristendommen og vår tid« i dag, kan ikke unngå å bli slått av Fangens klarsyn.

Møtet med Oxfordbevegelsen 1934 er det første store vendepunktet i hans liv. Det neste ble okkupasjonen. Det skyldtes ikke at han hadde

hatt illusjoner som ble slått i stykker, hverken om sine landsmenn eller om tyskerne. Og det demoniske i nazismen hadde han sett og advart mot skarpere enn kanskje noen i vårt land. Likevel ble okkupasjonen et møte med det ondes virkelighet som rystet ham til dypet av hans følsomme sinn. 8. mai 1940 ble han arrestert. Det vakte stor oppmerksomhet, og virket som noe av en vekker i vide kretser. Han ble først satt i eneselle i Møllergaten fengsel, med rød lapp på døren: Farlig fange. Smertene av en gammel sykdom kom til, og trykket ble så sterkt, både fysisk og psykisk, at han holdt på å bryte sammen, og måtte flyttes til fengselssykehuset. Etter et års tid ble han sluppet ut, og sendt hjem. Det bildet som ble tatt av ham da han forlater fengselet, er uhyggelig, det viser hvordan han hadde lidit. Men netopp fengselstidens lidelse hadde ført en utvikling videre som han alt før okkupasjonen hadde vært inne i. Mer og mer opplevde han det slik, at i vår egen legemlige og sjelelige kraftløshet, i tidens kaos og mørke, var hverken vår vilje eller vår tro sterk nok til at vi kunne bygge på den. Den eneste som holdt var Kristus selv. Det enkleste, og samtidig sterkeste, uttrykket for denne nye Kristusopplevelsen har han gitt i diktet »Pasjon«, skrevet i cellens ensomhet (og smuglet ut og trykt i »Kirke og Kultur« 1942):

Ja, når mit spente, pinte sinn ser deg i nattens nød –
 da viker angsten for den fred du kjøpte i din død.
 Da vet jeg at det er en Gud, og at han er min far.
 Om han er skjult, så er han nær. Og jeg skal få hans svar.
 Du Herre, er det sikre pant. Du er det klare bud
 fra ham som ingen her kan se: den lysomspente, skjulte Gud.
 Deg ser vi, Herre. Og jeg vet: ved slutten av min vej,
 når dette hjertes uro dør, – da skal jeg møte deg.

Det var denne samme erkjennelsen som gjorde ham til Kristus-forkynneren, og det var på den han bygde sit mektige foredrag – eller preken – »Kristus og krigens erfaringer«.

Under krigen hadde Fangen arbeidet med en roman som han sendte ut så snart det var anledning til det: »En lysets engel«. Miljøet er noen mellomklassefamilier i Oslo i 30-årene, og hovedpersonene er to fettere, Carsten og Harald. Carsten begynner i idealistisk opprør mot all smålurvetheten og selvnokheten i vårt demokratiske norske samfunn. I Nasjonal Samling møter han ideer som engasjerer og forplikter ham, her finner han utløsning for sin idealisme og offervilje. Han forblir i NS også etter tyskernes okkupasjon og Quislings forrædderi. Han tvinges til stadig mer hardhendte og brutale midler, og etter hvert som midlene på denne måten tar makten over ham, blir målet forskjøvet og forandret. Døden når ham i østfrontens panserhelvete som en befrier. Tittelen gir bokens mening: »For Satan selv skaper seg om til en lysets engel« (II Kor. 11, 14).

Harald har omtrent de samme tankene som fetteren Carsten om det samfunnet han har vokset opp i, men han skjønner at NS ikke kan være løsningen. Og under okkupasjonen trekkes han aktivt inn i illegalt arbeid. Her blir det stadig klarere for ham at den kamp han er med i, ikke først og fremst er en nasjonal kamp, men en åndelig kamp – det er »ondskapens åndehær i himmelrommet« han kjemper mot. Hvis nazismen skal beseires, er det ikke nok med fysiske krefter; til det trengs det i sidste instans åndelige krefter. I denne kampen tvinges han til å gå stadig dypere, i seg selv, og i problemene. Men det er jeg da omsi-

der klar over: Det finnes en rekke sataniske alternativer for verdens fremtid — og mot dem alle står bare ett som har håp i seg: det kristne. Men jeg tror at det må skje meget før menneskene forstår det, ser det«. — Harald er sikkert den beste og fineste gutteskikkelsen Fangen har skapt, og en av de sympatiske i vår litteratur i det hele. Det er ikke minst Harald som gjør »En lysets engel« til en så rik og levende bok.

I tiden etter frigjøringen kastet Fangen seg ut i arbeidet på en rekke forskjellige felter. Krigen hadde vist, mente han, at kristendommen var grunnlaget for alt det verdifulle i norsk kultur. Det måtte kirken nå ta konsekvensen av. Under krigen hadde den stått midt i folket, den hadde vært nasjonens våkne samvittighet. Nå gjaldt det at den ikke trådte tilbake i noen slags isolasjon. Når det gjaldt dette spørsmålet kom han i motsetning til professor Hallesby, som med styrke hevdet at nå måtte kirken samle seg om sin frelsesoppgave, om det ene nødvendige. — Da Kristelig Folkeparti blev stiftet, og trådte frem ved valget i 1945 som selvstendig parti, forsvarte han det, på det grunnlag at det på det tidspunkt var berettiget. Både da avisen »Vårt land« og forlaget »Land og Kirke« ble grunnlagt, var han en aktiv kraft. — Det var vel i det hele neppe noe viktigere kulturspørsmål fra tiden omkring frigjøringen som han ikke hadde et klart og djervt ord å si om. Og han var en af dem som talte med autoritet, en autoritet som rakk også til våre nordiske naboland.

Så en dag sommeren 1946 kom den rystende melding at ruteflyet mellom Oslo og Stockholm var styrtet ned, og at alle ombord var blitt drept. Ronald Fangen var en av dem som var med flyet. Det var likesom ikke til å fatte, han var da netopp en av dem som vi ikke kunne unnvære. Det var så en kjente hjertet skrike i protest. Vi kunne ikke holde spørsmålet tilbake: Gud, hvad kan du mene? Men det er ikke vår sak å se Guds mening. Og kanskje var det beste »svar« det som en av hans venner ga: Hvor Gud må være ufattelig rik som har råd til å la ham dø nå.

Ronald Fangen ble ikke gammel, bare vel 50 år. Men hans livsverk var rikt. Som journalist og kritiker var hans innsats betydelig. Som dikter vil han leve gjennom bøker som »Duell«, »Manden som elsket rettferdigheten«, »En lysets engel« og flere andre. Som forkynner og sjelsørger har han satt varige spor i *mange* menneskers liv. Han var i sannhet »dikter og apostel«.

Biskop Berggrav har karakterisert ham som »en sann kulturens og kirkens sønn«. Og det er riktig, han var fullt og helt begge deler. Det er en vanskelig syntese, som bare få har maktet i sitt liv. Men det er likevel denne syntesen, som er vår eneste chance.

NORDEN I DAG

Af seminarielærer J. Hejbøl

III kl. havde i år udveksling med Jönköping under ledelse af seminarielærer Hejbøl, og under besøget i Jönköping holdt Hejbøl på »Nordens Dag« denne tale i Sofiekirken for Folkeskoleseminariets, Handelsgymnasiets og det tekniske gymnasiums studerende og lærere. Red.

»Kan I mærke, det lysner af solskin i sindet,
kan I se, at det gløder i tanker og ord,
at vi samles i håbet og mødes i mindet,
vi børn af een stamme, vi sønner af Nord?«

Således synger den islandske digter Jónas Gudlaugsson i en digtsamling, som hedder »Viddernes Poesi«, og på lignende måde lyder det i en række digte om Nordens dage med mænd som Øhlenschläger, Tegner og Grundtvig over studenterskandinavisens dage med bl. a. Ploug og Hostrup og op til vore dage. Vi kan også minde den danske politiker og studenterlærer Orla Lehmann, der i 1840'erne ved et nordisk studentermøde i København fik norske og svenske studenter til at afgive et højtideligt løfte om, at de ville være med til at forsvare Nordens fælles grænse mod syd, et løfte, som mange af dem indfrieede som frivillige i Treårskrigen 1848—50, og på den svenske konge Oscar Is ord til studenterne i midten af 1850'erne: »Hädanefter er krig de skandinaviska bröderna emellan omöjligt«.

Hvordan er det så gået med de stærke ord om, at »atter det skilte bøjer sig sammen, engang i tiden vorder det eet«, og om at »det spirer i tanker og ord«? Det skulle jo gerne blive til mere end tanker og ord.

At det er blevet til mere end tanker og ord, derpå er vi selv i dag et slags bevis. Den elevudveksling, som vi er et led i, er et udtryk for realiteter i talen om nordisk fællesskab. Og jeg håber, at det fællesskab, som vi således er i færd med at udbygge, stadig må forøges, og at det kendskab og de

venskaber, som bliver en følge af udvekslingen, gennem os må føres videre til den unge slægt.

Det nordiske fællesskab er utvivlsomt i dag en større realitet end nogen sinde tidligere. Tunge oplevelser i de sidste tolv år har knyttet vore skæbner og hjerter sammen. Frivillige fra Nordens forskellige lande har kæmpet sammen i Finlands skove; Danmark og Norge fik i de tunge krigens og besættelsens år en samfølelse som aldrig før, og aldrig skal vi glemme den storslåede hjælpsomhed og gæstfrihed, som landflygtige nordmænd og danskere mødte i vort svenske broderland. Talrige memoirer fra krigens år vidner derom. Og mange var de danske, der i de år lærte sig svensk ved at lytte til svensk radio.

Ja, nordisk fællesskab er en realitet og en rigdom i dag, selv om det endnu langt fra er udbygget så meget som ønskeligt. Vi kan bare tænke på besværet ved at passere hinandens grænser. »Nordens dag« skal imidlertid ikke blot pege på rigdommen deri, men også på ansvaret og forpligtelsen, der følger med. Nordens folk er som eet legeme, vokset op af samme rod og forenet gennem fællesskab i sprog og kultur, og over os alle vajer korsbanneret, det korsets tegn, som for alle kristne er symbol på den største rigdom, men som også taler alvorligt om hengivelse og offer.

Det er jo så, at når eet lem lider, lider hele legemet. Og Norden har lemmer, som lider i dag. Krigen slog hårde skår, især i Finland og Norge. Nogle af disse sår er i færd med at læges. — Men Norden har to åbne sår, som jeg ikke kan lade være at nævne: Vore grænselande mod øst og syd. Vore hjerter holder på at græde, når tanken går til dem.

Det er grænselandet mod syd, jeg kender bedst, og jeg vil gerne slutte med nogle ord om det. Sydslesvig er et gammelt dansk (nordisk) land, som ved tidernes ugunst bl. a. de styresendes fejlgreb og uforstand, antog tysk sprog og følte sig som tysk. Til undskyldning for dem, som fejlede, tjener, at nationalfølelse ikke eksisterede for dem på samme måde som for os i dag. Men resultatet blev, at ikke blot det tysktalende Sydslesvig men også det danske Nordslesvig blev erobret af Tyskland i 1864. I 1920 fik vi Nordslesvig tilbage, men Sydslesvig havde endnu ikke nået at besinde sig på sin nationale samhørighed med Danmark og Norden, ukendt som det på den tid var med nordisk ånd.

På dette område har imidlertid i de seneste år intet mindre end et under fuldbyrdet sig for vore øjne. Efter at Syd-

slesvigerne igen er blevet naboer til Danmark og dermed til Norden, har en mægtig selvbesindelse fundet sted. Ikke mindst de hundredtusinder af østtyske flygtninge, som har taget landet i besiddelse, har vist dem, at de selv er af en anden ånd. Ved at søge tilbage i slægten, f. eks. for at fremskaffe de under Hitlerregimet så nødvendige arierattester, fandt de tilbage til deres nordiske rod, og i dag går et hundredtusindtals længsler og håb mod Norden. Mange af dem erkender, at de ikke selv mere er danske, men de ønsker, at deres børn skal blive det, og beviser det i praksis ved trods voksende modstand at sende børnene, deres dyreste eje, i danske skoler. Det er denne nordiske bekendelse og denne bøn om forståelse hos Nordens folk, jeg gerne her har villet prøve at give udtryk for.

Hvorledes dette store spørgsmål, Danmarks livssag og Nordens vigtige grænsespørgsmål, skal kunne løses, kan ingen sige i dag. Det synes uhjælpeligt gået i hårdknude. Men det syntes Nordslesvig-spørgsmålet også at være før første verdenskrig, og alligevel kom den dag, da vi med Bjørnson kunne sige: Alt, hvad fædrene har kæmpet, mødrene har grædt, har den Herre stille lempet, så vi vandt vor ret. Og stadig regner vi med de ord, som kong Christian X engang i krigens år gjorde til sine: End er der en Gud foroven, som råder for Danmarks sag.

Vil Sveriges ungdom stå bag os i dette håb og denne tro? Det er nordisk samfølelse i dag.

ÅRET, DER SVANDT

Af forstander P. C. Gjelstrup

Der er ikke langt mellem årsskifterne! Tiden er nu igen inde til at registrere et års begivenheder, og jeg begynder da med den store ting, der har optaget alle danske seminarier, udsendelsen af seminariekommissionens betænkning ved årets slutning. Betænkningen blev grebet med spænding og har udløst en ivrig diskussion; ingen kan spå om dens videre skæbne, men man tør nok sige, at der med den er sat en snebold i gang, som før eller siden vil resultere i en ny seminarielov.

Jeg skriver andetsteds om betænkningen og nøjes derfor her med at notere dens fremkomst for derefter at gå over til at omtale, hvad året har bragt i vor egen lille cirkel.

Undervisningen.

Det er naturligt at begynde med *forsøgsundervisningen* i henhold til den såkaldte bemyndigelseslov. Som berørt i forrige årsberetning omfatter forsøgene regning, geografi og dansk stil. I de to førstnævnte fag har vi en slags periodelæsning i gang, idet regningen afsluttes med eksamen efter I klasse, mens hele geografien ligger i II klasse; stil afsluttes efter to år, altså efter II klasse.

Hvad de to første fag angår, var rammerne lette at ordne, da lærer Koch har dem begge. Erfaringerne må kaldes noget usikre. Eksamensmæssig set er der ikke noget at klage over, men det må vist siges, at det er et ret hårdt job i løbet af et år at skulle tilegne sig, hvad man normalt har to år til; dette gælder især geografien; når den helt skal ligge i II klasse, kommer den ind i det urolige farvand, der hedder eksamens- træning i alle de mange I dels fag. I øjeblikket er forsøget

på 3die år i regning og på 2det år i geografi; hvor længe vi fortsætter på den måde, skal tiden vise.

Afslutning af stil på to år blev første gang prøvet 1951, og resultatet var egentlig ikke ilde; derom var både elever og lærere enige. Stileemnerne måtte naturligvis holde sig indenfor et snævrere, mere faglig betonet område, end når prøven ligger ved uddannelsens slutning. Det kan måske interessere læserne at høre, hvordan opgaverne og elevernes fordeling på dem tog sig ud:

Olieforekomster og deres betydning for de pågældende lande (19 besvarelser).

Nogle af ungdommens problemer i dag (16).

Politiske og sociale modsætninger i Kina (6).

Hvorfor jeg vil være lærer (29).

Den første dag havde man valget mellem de to første, anden dag mellem de to sidste opgaver. Emnerne viste sig vel-egnede; selv den ret specielle opgave om Kina vovede seks sig i lag med. Løsningen var tilfredsstillende og opfordrede til gentagelse. En stor lettelse er det også at være fri for stilen i III og IV klasse, hvor der er nok at gøre med de forskellige speciale- og afløsningsopgaver.

Af særlige led i undervisningen nævner jeg ganske kort *filminstruktion for IV kl.* ved kommunelærer H. Therkildsen, Aarhus, *kursus på Lemvig centralbibliotek* for III kl. v. overbibliotekar, frk. K. Lorentzen, II klasses *lejrskole* hos realskolebestyrer Frisch-Christensen, Brødstrup, under ledelse af lærer Koch (+ lærerne Hansen og Hejbøl). I nov.-dec. var III kl. på *vikartjeneste*. 29. nov. besøgte *sanginspektøren* seminariet.

Eksamen.

Der blev dimitteret 34, deraf 10 kvindelige. Resultatet, der var meget smukt, idet den laveste kvotient var 6,29, tog sig således ud:

1 ug ÷, 3 mg +, 19 mg, 11 mg ÷.

Til 1ste del bestod 36 således:

1 ug ÷, 8 mg +, 13 mg, 10 mg ÷, 3 g +, 1 g.

Af 47 aspiranter ved optagelsesprøven bestod 42 og optoges 28; den laveste kvotient for optagelse var 6,89. Desuden optoges i I klasse 6 uden prøve.

Elevtallet

var ved årets slutning: IV klasse: 38; III: 34; II: 35; 1: 34. Ialt 141, hvoraf 54 kvindelige. Dertil kommer 40 i forb.klassen, så vi ialt havde en ungdomsflok på 181 at sende hjem på juleferie.

Understøttelser og legater.

Statsunderstøttelsen udgjorde til de fire seminarieklasser 44.415 kr., som uddeltes i 113 portioner på 200 til 1000 kr., samt til nedbringelse af skolepengene 18.330 kr., som fordeltes med 20 hele og 52 halve fripladser. Dertil kommer til forb.klassen 10.180 kr.; det blev 25 portioner på 200 til 480 kr. samt 20 halve fripladser. Ialt udgjorde således elevunderstøttelsen for sidste år ca. 73.000 kr., et anseligt beløb, selv om det er nedskåret fra i fjor med 10 pct. Om denne nedskæring må iøvrigt siges, at den er et beklageligt skridt i den gale retning, da udgifterne til uddannelsen jo stadig går den modsatte vej. F. eks. måtte vi ligesom Haslev sem. med flere indlede skoleåret med en forhøjelse af undervisningspenge m. m.; forhøjelsen blev nødvendiggjort ved de stadig stigende lønninger og brændselsudgifter samt en nedskæring i statens driftstilskud til privatseminarierne; dette sidste betyder for os et årligt tab på ca. 6000 kr. Forhøjelserne på elevpengene er således allerede stærkt på vej til helt at være spist op, men det må blive bestyrelsens hovedpine.

Af *Gerickes* legat fik tre elever hver 200 kr. Fem elever i IV og III kl. fik tilsammen 4500 kr. i lån af *Dansk Studiefond*. Om seminariets egne, ældre legater nøjes jeg med at henvise til oversigten i fjor; men dertil er en betydningsfuld nydannelse at føje: »*Hellasfonden*«. En gammel elev, der ikke ønsker sit navn offentliggjort, kom efter krigen med den glædelige overraskelse, at visse beløb, som efter hans udsagn hele tiden havde tilhørt seminariet, nu måtte overgå til forretningsudvalgets administration, dog at stifteren, så længe han levede, skulle have ret til at hæve de renter, han ønskede. Fonden var klar til at træde i funktion i 1951, og da fandt den første uddeling sted.

Til legatbestyrelsens frie rådighed var 621,79 kr., der blev anvendt sådan:

Elevrådet til opstilling af elevtelefon.....	200,00 kr.
Tilskud til II klasses lejrskole.....	179,60 »
Tilskud til III klasses udveksling med Oslo....	121,88 »
Bidrag til julefesten.....	120,31 »

Efter fundatsen står legatbestyrelsen meget frit m. h. t. anvendelsen af de til rådighed stående renter; men ovenstående viser tydeligt retningslinjerne: at der især bør tænkes på ting, der kan komme en flerhed eller helheden indenfor seminariets verden til gode. Stifteren udtalte sin fulde tilfredshed med den skete fordeling, som han fandt i legatets ånd. Han har gennem Hellasfonden sat sig et minde, der vil bevare ham i taknemmelig erindring hos kommende slægter.

Foredrag, møder etc.

Som sædvanlig har elevernes foreninger sammen med seminariet arrangeret en række aftener med tilkaldte kræfter, herunder en del fra Folkelig universitetsforening:

- Idrætssekretær Rørbæk Madsen: KFUMs idrætsarbejde.
Dr. Ivan Kruckenberg (Foreningen Norden): Strindberg: Den fredløse.
Frk. Else Brostrøm: Møde for KFUK.
Valgmenighedspræst Helmig: Farvefilmen Europa rundt i 80 minutter.
Landssekretær, pastor Steen: Den kristelige ungdomsbevægelse og problemerne i dag.
Koncert v. violinisten Wandy Tvorek.
Professor Werner, Aarhus: Atomenergiens anvendelse til fredelige formål.
Fru pastorinde Hareskov: Hvordan sejrer jeg over mine fristelser?
Sekretær Jørgensen, Struer: Er de ti bud forældede?
Møde v. sognepræst Jørg. Rasmussen, Sønderborg.
Møde v. frk. Tange, KFUK.
Kaptajn Hafstrøm fra »Folk og værn«: Veje til fred.
Landssekretær Mathiesen: Afrika kalder.
Lektor A. Schanke, Tromsø: Ronald Fangen som kristen kulturpersonlighed.
Maskinmester Jens Grane: Min rejse jorden rundt.
Seminarieforstander M. Bredsdorff: Personlighed og masse.
Forfatteren Hans Poulsen, Støvring: Laboratoriedansk.
Møde ved frk. Ester Svendsen, KFUK.
Møde ved soldatermissionær Riberholdt Hansen.
Spejdermøde ved sognepræst Mølgård, Lyngå.
Generalsekretær Lykkegård Nielsen: Har ungdommen i dag et syn og et mål?
Møde ved fhv. missionær i Indien, priorinde frk. Bardenfleth.
Mag. art Emil Frederiksen: De ubegribelige lyrikere.
Bibeltime ved forstander A. Kristensen, Nr. Nissum højskole.
Distriktsleder Thomsen, Holstebro: Om hjemmевærnet.
Skoleinspektør Kragh-Müller: Børn og straf.
Professor Humlum, Aarhus: Udtømmes jordens energikilder?
Børnepsykolog Reimers-Jensen: Børn og seksuel oplysning.
Rektor Rydland, Tromsø lærerskole: Sprog-situationen i Norge.

Fru Agnete Fibiger, Lemvig: Om lotterne.
Professor Lindhardt, Aarhus: Danske vækkelsesbevægelser på
social baggrund.
Spr. Dalum Christensen, Assing: Åndemagterne.
Ved julefesten: Folketingsmand, realskolebest. Buhl, Tørring.

Fester og stævner etc.

Elevfesten, arrangeret af III kl. og med Lund Mikkelsen som formand, blev afholdt 16. februar og forløb på fineste måde; programmets hovedpunkt var opførelsen af Priestley: En inspektør banker på.

Den sædvanlige *forårskoncert* fandt sted 13.—14. april og blev en vellykket debut for lærer Ringgaard. *Dimissionen* d. 30. juni afsluttedes med en middag, hvori dimittendernes pårørende i stort tal deltog; blandt gæsterne var også statskonsulent Alfr. Andreassen og frue. Den årlige *sportsdag* blev trods det sene tidspunkt — 9. oktbr. — en strålende solskinsfest. *Julefesten*, som KFUK og M atter denne gang arrangerede, er allerede berørt.

Af stævner er først at nævne *Nord- og midtjysk kristeligt seminaristmøde* på Aarhus seminarium 10.—11. marts, hvor vi mødte med stort opbud, ca. 85, deriblandt den norske lektor Schanke. 22.—23. sept. deltog vi med fodbold- og håndboldhold i *sportsfest på Ranum seminarium*, hvor også Silkeborgselever var med; højdepunktet var indvielsen af en ny, pragtfuld sportsplads til 160.000 kr.

Til de festlige oplevelser i topklassen må regnes årets forskellige nordiske udvekslinger og besøg. De begyndte med to ugers *lektorudveksling i marts mellem Tromsø og Nr. Nisum*; lektor A. Schanke var her og samtidig var jeg i Tromsø. Sidst i aug. havde vi et par dages *besøg af en klasse Tromsøelever* under ledelse af lektor Ytreberg, og i novbr. gæstede rektor *Rydland* fra Tromsø lærerskole os under et studieophold i Danmark; jfr. foredragslisten foran. Også til Sverige nåede vore forbindelser; vi havde i tiden 19. sept.—5. oktbr. en *klasseudveksling med Jønkøping seminarium*; først var svenskerne her, derpå vor III klasse under ledelse af lærer Hejlbøl i Jønkøping med afstikker til Stockholm m. m. — Disse skandinaviske besøg var alle til stor glæde og gav alle stort udbytte.

Endnu må nævnes de forskellige *stævner af gamle elever*: Lemvigegnens årlige nissumitstævne i Thyborøn 3. juli og derefter i løbet af sommerferien en række sammenkomster på

seminariet af forskellige jubilæumshold: 26rne, 41rne, 11rne, 06erne og 16erne.

Personalia.

Indenfor seminariets lærerstab har året ikke bragt store forandringer ud over, hvad jeg allerede omtalte i fjor. Efter sommerferien drog lærer *S. Porup* til København på årskursus i musik og dansk; hans vikar er lærer *J. Sommer*, dim. 1951. Allehelgenssøndag fejrede pastor *Ove Nielsen* 25 års jubilæum som sognepræst i Nr. Nissum og tre uger senere lærer *Moisgaard*, ø. skole, sølvbryllup.

I årets løb gled to gamle ansigter, som vi altid har haft at se på som levende minder fra seminariets ældste dage, ud af billedet. I maj døde fru *M. Gadegaard*, hvem vi alle satte højt for den tapre kamp, hun førte for sit hjem, efter at den spanske syge i 1919 på mindre end en uge havde berøvet hende mand og en lovende søn. Til 1. oktbr. flyttede fru *M. Kirkegaard* over til sin datter, lærerinde frk. Ester K. i København. Vi savner disse to skikkelser; de var begge trofaste venner af stedet og gerningen her. Fru Gadegaard vil vi bevare i mindet; fru Kirkegaard ønsker vi lykke over livsafstenen og håber nu og da at få hendes besøg her, hvor hun altid vil høre hjemme.

Diverse.

Til slut vil jeg nævne forskellige praktiske foranstaltninger, som året har bragt, ting, der også er med til at vise, at stedet stadig lever og vokser. Ved fru Kirkegaards afrejse købte seminariet *Villa Home* som bolig for lærer Ringgaard; det var en i flere henseender nyttig erhvervelse. Ved tilbygning til gymnastiksalen blev indrettet et moderne *badeanlæg*; havde vi blot haft Aladdins lampe, så vi også kunne have fået en ny gymnastiksal! *Asfalteringen* af vejen fra Elmely til seminariet blev i årets løb asfalteret færdig, hvad vi er kommunen meget taknemmelige for; samtidig lod bestyrelsen pladsen foran den gule bygning asfaltere. En god følge af landevejens forbedring blev, at *rutebilselskabet* gik ind på at lade nogle af turene daglig køre i sløjfe over seminariet. Det er altså nu blevet lettere at komme hertil; så vil vi håbe, at også ind i fremtiden mange unge må finde vejen til Nr. Nissum seminarium.

25 ÅRS JUBILARERNE

Kristian Ehlers Andersen, f. 28/1 1900 i Kallerup sogn, Thisted amt, s. af gdr. Aage Chr. A. Viet 22/10 1933 i Hurup kirke til Johanne Andersen, d. af gdr. M. A. Kursus i sundhedslære, husflid, tegning, musik, dansk og svensk. Ansat i Hjørdemaal Klit, Oxenbøl, Vestervig centralskole og nu Stagstrup, alle i Thy. Tillidshverv: forhen kommunal revisor, sygekasseformand, nu medl. af Stagstrup menighedsråd, kasserer og kirkeværge.

Valdemar Andreassen, f. 28/5 1903 i Fuglslev sogn, s. af gdr. Peter A. Viet 15/11 1929 i Kolind til Martha Agnete Nielsen, d. af Laurs Nielsen, Nøgager. Forskellige husflidskursus. Ansat Læsø Eksamenskursus 15/4 27–30/6 29. Fra 1/10 1929 ved Fannerup skole pr. Kolind. Formd. for stedlige KFUM, fmd. for aftenskolenævnet, kasserer for Randers amts husflidskreds, fmd. for Ginnerup sognebogsamling.

Viggo Johannes Christoffersen Bro, f. 24/1 1901 i Fredericia, s. af skovløber C. C. C. B., Fuglsang skov. Viet 16/4 1930 til Anna Christensen, d. af gdr. P. Torp Chr., »Halegaard«, Bøvling. Præliminæreksamen. Lærer på Raagelund Børnehjem 1926–28, vikar i Thyborøn. Nov. 1929 fast ansat kommunalærer i Fredericia. Medlem af Michaelis menighedsråd, af KFUMs bestyrelse, fmd. for KFUMs idrætsafdeling. Død 29/7 1937 (kræft), begravet på Michaelis kirkegård, Fredericia. Venner af det kristne ungdomsarbejde har sat en mindesten på hans grav. — Enkefru Anna Bro bor stadig i Fredericia og har trods Bros tidlige død klaret dagen og vejen for sig selv og deres fire børn.

Peter Rønn Christensen, f. 17/8 1905 i Ø. Svendstrup, Hjørring amt, s. af landpost og husmand S. C. Chr. Viet 7/7 1932 i Thorsø til Kirstine Sørensen, d. af gdr. Chr. S., Borre, Bjerringbro. Realeksamen; årskursus ved Statens Lærerhøjskole i dansk og svensk. Ansat 1929 ved Gentofte kommunes skolevæsen, overlærer fra 1/8 1951. Siden 1943 redaktør af G. K. L. (Medlemsblad for Gentofte Kommunelærerforening). Medudgiver af kristendomskundskab, bibelhistorie og troselære. (1947 og 1951).

Karen Margrethe Eriksen, f. 10/9 1905 i Grønåbæk, Viborg amt. d. af førstelærer J. C. E., Bøvling. Viet 1/3 49 i Jerne kirke til farmer Elias Christensen, Canada, s. af afd. gdr. S. Chr., Villensgaard, Bøvling. Årskursus i engelsk og geografi. Forhen ansat ved Bjedstrup skole, Dover kommune, og Boldesager, Esbjerg. Fader, søster og svoger dim. fra N. N. S.

Peder Gjaldbæk-Nielsen, f. 21/4 1900 i Borris, s. af gdr. Enevold Nielsen. Viet 14/7 1935 i Borris til Emma Mortensen, d. af gdr. Jens M. Ansat Borris hovedskole. Fra 1/5 1939 trukket sig tilbage som lærer. Nu kasserer for sygekassen, biavler, revisor ved Borris-Faster sparekasse. Svoger til Filskov Thomsen (26).

Hans Jørgen Larsen Hansen, f. 2/8 1905 i Frørup, Fyn, s. af gdr. Fr. H., »Højløkke«, Frørup. Viet 24/7 35 i Haarslev til Kathrine Eriksen, d. af rentier L. F. Ansat i Rold, Aunslev og nu Spedsbjerg, alle Fyn. Medlem af menighedsrådet, bibliotekar. Medlem af Bestyrelsen for Norden og Grønseforeningen.

Vilhelm M. Hjorth, f. 10/1 1902 i Skagen, s. af fiskeexportør Chr. L. H. Viet 6/4 1930 i Frederikshavn til Ingeborg Margrethe Hofland, d. af skrædderm. J. H. Realeksamen. Nysproglig studentereksamen. Årskursus i engelsk, dansk, fonetik, sproghistorie og retorik. Kursus i gymnastik og småsløjd. Ansat Karup pr. Sæby. Derefter i Holbæk. Nu overlærer ved den katolske skole i Roskilde. Broder til Johs. Hjorth (12).

Christen S. Hvas, f. 1/8 1899 i Harboøre, s. af fiskeskipper Jens H. Viet 10/8 29 i Nr. Lyngvig til Grethe Lødberg, d. af gdr. Søren L., Kle-god. Årskursus på Statens Lærerhøjskole, feriekursus i svensk. Ansat Sdr. Lyngvig skole 1/1 1927, førstelærer ved Thyborøn skole 1/2 1929. Skole-inspektør smst. 1/6 1951. Medl. af forskellige bestyrelser og udvalg.

Aage Kjær, f. 15/11 1900 i Assing sogn, Ringk. amt, s. af gdr. Kresten K. Viet 24/11 1929 i Videbæk kirke til Elna Sørensen, d. af elektricitetsværksbestyrer M. S. Ansat Gudum nordre skole pr. Humlum 1/10 1929—30/9 1936, Snebjerg vestre skole fra 1/10 1936.

Ellen Korsholm, f. 4/11 1901 i Rindom pr. Ringkøbing, d. af snedker Jesper K. Årskursus på Statens Lærerhøjskole (skolekøkken) 1930—31. Vinterlærerinde v. Hemmet skole pr. Tarm 1926—30. Vikar i Esbjerg 1/9 31, fast ansat 1/11 34 smst. Søster til nednævnte Johs. K.

Johannes Korsholm, f. 9/6 1905 i Rindom pr. Ringkøbing, s. af snedker Jesper K. Viet 22/5 1947 i Rindom til Kirstine Andreasen, d. af gdr. Karl A., Tvile. Årskursus i dansk og geografi 1928—29. Ansat Børkop Højskole, Skjern Realskole. Siden 1/5 1932 Ringkøbing komm. skole. Formand for Menighedsrådet.

Peder Vraa Kristensen, f. 13/6 1904 i Donslund, Ringkøbing amt, s. af lærer Chr. Chr. (død 1900), Yllebjerg pr. Holstebro. Viet 6/8 1929 i Sdr. Bork kirke til Rebekke Kirstine Christensen, d. af maskinsmed J. C. Vinterlærer i Nr. Bork. Vikar i Aulum. Lærer i Sdr. Lyngvig. Nu i Hvide Sande. Medlem af menighedsrådet i Lyngvig. Sekretær i Hvide Sande Fiskeriforening. Kasserer i Holmslands sygekasse.

Gustav Kr. Lind-Thomsen, f. 12/9 1905 i Tillerup, s. af førstelærer N. M. Thomsen (99), tidl. Fabjerg. Viet 23/6 1937 i Odense til lærerinde Johanne Pedersen, d. af H. P. P., Aalborg. Sløjdlærereksamen, mange feriekursus i sløjd og gymnastik. Ansat ved iagttageseshjemmet »Solhjem«, Haslev, 1926—29. Forstander for fritidshjem i København 1929—31. Ansat i Odense siden 1931. Formand for Odense Gymnastiklærerforening.

Karlo Løkkegaard, f. 13/8 1905 i Knudstrup, Vesterbølle, s. af førstelærer Jens Chr. L. (1902). Præliminæreksamen, flere forskellige feriekursus, årskursus i sang og musik, engelsk, fransk, svensk m. m. Ansat Nr. Vium biskole 1926—27, Sorø Børgerskole 1927. Frederikshavn kommunale skolevæsen 1928—47. Fra 1947 tillige ansat ved Frederikshavn kommunale gymnasium. Lærerrådsformand for grundskolen, sekretær for lærerråd og fælleslærerråd, kasserer for D. L. F. 51 A. Børnebibliotekar, dirigent for Bangsbostrand kristelige sangkor. Søkende: Svend Eg. L. (32) og Gerda R. L. (37).

Kristian Madsen, f. 22/8 1904 i Agger, s. af strandfoged Martin M. Viet 8/6 1930 i Andst kirke til Olga Tarp, d. af karetmager K. P. T., Store Andst. Feriekursus i dansk. Årsvikar i St. Andst 1926–27. Derefter en række mindre vikariater, vikar 1929 i Oddesund Nord, fast ansat som enelærer smst. 1/12 1929–35, førstelærer v. Søndbjerg skole i samme kommune. I flere år fmd. for Thykredsens KFUM og K. Fmd. for Refs Herreds lærerkreds siden 1949. Broder til Th. Madsen, Gjelballe (11).

Peter Møller, f. 14/3 1899 i Skagen, s. af avlsbruger Søren M. Viet 14/10 1931 i Skagen til Hanne Thomsen, d. af fiskeeksportør Jacob Th. Tillægseks. i engelsk, sprogkursus i England, studierejse i Canada. Ansat Rønde Højskole 1926–27, Haslev Højskole 1927–34, ved Skagens kommuneskole 1934–40, siden 1/4 1940 forstander for Tommerup højskole. Medl. af Tommerup menighedsråd.

Axel B. Bonde Nielsen, f. 4/8 1904 i Humlum, s. af førstelærer A. N. Viet 16/9 1933 i Vor Frue kirke, Aarhus, til Hanne Korsgaard, d. af proprietær Chr. M. K., »Nørreriis« pr. Hinnerup. Præliminæreksamen. Flere mindre kursus. Andenlærer i Handbjerg 1/9 1926–30/6 1935, førstelærer v. Nr. Omme hovedskole fra 1/7 1935. Bibliotekar v. sognebiblioteket, medl. af sognerådet m. m. Fader dim. 1900.

Alfred Christian Nielsen, f. 7/9 1903 på Fuur, s. af landmand Jacob N. Viet 1/4 1931 i Asp til Signe Nørby Kristensen, d. af cementstøber N. K. Kr. Kursus i husflid og skrivning. KFUM-sekretær for Varde-Esbjerg kredsforb. 1926–28, højskolelærer i Nr. Nissum 1928–31, lærer v. Vinderup kommuneskole fra 1931, lærer ved handelsskolen fra 1933. Medl. af Sahl sogneråd 1946–50, kredsforbundsformand for Sudan-missionen, medl. af bestyrelsen for Nr. Nissum højskole m. m. — Litterært arbejde: »Det kendes på os som lysets børn«, »Hvor er troens brand?« Begge på Lohses forlag. En del pjecer om Sudan-missionen, bl. a. »Dansk skolemission i Sudan« samt en bog om Olfert Ricard: »Dansk kristen ungdoms fører«. Svoger til P. Nørby Kristensen (37).

Ester Agnete Nielsen, f. 5/8 1904 i Skibsby pr. Hjørring, d. af lærer Laurs N. Årskursus på Statens Lærerhøjskole i skolekøkken. Feriekursus i håndarbejde. Ansat v. Børkop realskole 1926–27, ved Stenderup kmsk. 1927–34, ved Grindsted kmsk. fra 1934.

Aage Rudolf Nielsen, f. 6/5 1902 i Aulum, s. af gdr. Chr. N. Viet 4/5 1934 i Ilderhede kirke, Sdr. felding, til Karen Poulsen Uldebæk, d. af gdr. H. P. U., Ansager. Præliminæreksamen. Flere korte kursus i forsk. fag. Ansat ved Ilderhede friskole 1926–29; Sandet skole 1929–38; førstelærer i No, Ringkøbing amt, fra 1938. Kredskasserer for D. L. F. 110. kreds, fmd. for No menighedsråd. Medudgiver af »Taloppgaver«.

Anna E. Overgaard, f. 20/11 1905 i Bording, Ringkøbing amt, d. af sognepræst Jens N. O., Hemmet. Kommunelærerinde i København. — Rejsseleder ved Kristeligt Dagblad.

Anna M. Poulsen, f. 27/2 1904 i Poulstrup, d. af arbm. Frans Chr. P. Ansat som søster på hospitalet »Eben-Ezer«, Brusik, Colorado, U.S.A.

Johannes Poulsen, f. 10/2 1903 i Hvidbjerg, Thy, s. af gdr. Niels P. Viet 6/6 1936 på Fuur til Tekla Th. Nielsen, d. af indremissionær N. P. N., Rønbjerg. Kursus i sang og orgel. Korte vikariater, derefter lærer i Gedsted. Siden 1/12 1934 førstelærer i Hvirp skole, Fuur. En årrække fmd. for I. M. s. samfund, leder af kr. sangkor. Fmd. for D. L. F. 73 kreds. Broder til J. Kr. P. (17).

Viggo Poulsen, f. 10/5 1904 i Selde, Viborg amt, s. af fhv. gdr. Jens P. Kealeksamen. Kommunelærer i København.

Johs. Rasmussen, f. 12/4 1905 i Brøstrup, Haderslev amt, s. af Rudolf P. R., Brøstrup pr. Rødding. Viet 12/4 52 til Mariane Buck, Burkal. Løjtnant (nr. 1 af 80). Årskursus på Statens Lærerhøjskole i tysk og historie. Faglærereksamen i tysk og historie; studentereksamen. Ansat St. Jydevad; Kæsø pr. Hjordkær; Holm skole, Als. 1940 ansat ved Nordborg komm. skolevæsen, fortrinsvis ved realskoleafd., fra 1948 kordegn. Medlem af sognerådet 1950. Død 20/5 1951 på Grindsted sygehus (kræft). Begravet i Burkal.

Einer Christian Sørensen, f. 21/10 1900 i Hjerm sogn, s. af boelsmd. P. S. Viet 14/5 1930 i Hjerm ø. kirke til Alma Henriette Pedersen, d. af gdr. Kresten P., Kvium, Hjerm. Kursus i husflid, dansk og tegning. Ansat som 2. l. ved Hjerm v. skole, enelæ. i Kilde skole, Aulum, førstelæ. i Hingebjerg skole, Tvis. I bestyrelsen for Tvis missionshus, medl. af menighedsrådet, kasserer for D.L.F. 104C.

Søren Jørgensen Sørensen, f. 6/11 1901 i Lihme, Ringkøbing amt. s. af husmd. Jørgen S., Hjerm.

Kristen Nielsen Filskov Thomsen, f. 13/8 1897, s. af skomager Knud Andr. Th. Viet 5/10 1927 i Borris til Johanne Kirstine Mortensen. Udlært snedker. Præliminæreksamen. Sprogkursus på A. N. B. C. College, London. Ansat Hølsted aftenskole og børneskole, V. Gaasdal skole, Borris. Fabrikation af fyldepenne og pencils, f. eks. skoleskrueblyanterne »Stabil« og »Minor«.

Thøger Thise Thøgersen, f. 8/5 1896 på Fur, s. af hmd. N. Thøgersen Thise, Anshede, Fur. Viet 11/4 1933 i Tapdrup kirke til Metha Kirstine Sørensen, d. af landpost Ove S., Tapdrup. Tillægsprøve i engelsk, organisteksamen. Feriekursus i husflid, sang, tegning, gymnastik og engelsk; Ansat Vejrup 26–28; Velle 28–30; Læsø 30–47; Haverslev 47–50. Ryde fra 1/2 1950. Broder til A. Færk Th. (28) og Ingv. Th. (38).

Helga Laura Tingsgaard, f. Kirkegaard Jensen, f. 1/3 1906 i Nr. Nisum, d. af seminarielærer Kirkegaard. Viet til nedennævnte R. T. Årskursus i skolekøkken og dansk; uddannet tales- og tunghørelærerinde. Vikar i Ramme 12/8–12/9. Vinterlærerinde i Vildbjerg 1926–27. Fra 1/8 29 ansat ved Københavns komm. skolevæsen, fra 1/8 31 fast ansat. Søster til Ester K. (23).

Rikardt Sigurd Tingsgaard (nvf.), f. 20/2 1905 i Holstebro, s. af overpostbud P. Christensen. Viet 9/8 1929 i Nr. Nisum til ovennævnte Helga Kirkegaard J. Sløjdlærereksamen. 2. årskursus i geografi, årskursus i zoologi, 2. årskursus i botanik med arvelighedslære og mikrobiologi, faglærereksamen i zoologi og botanik m. m. 1/9 1926 vikar i Smidstrup, Gilleleje; 1/1 27 fast vikar i Københ., fast ansat fra 1/8 29. Fra 1/8 50 forstander for Skolebotanisk Have under Københ. komm. skolevæsen. I en årrække kasserer for Grøndals sogns menighedspleje; en periode i samfundsrådets bestyrelse. I nogle år formand f. lærerrådet v. Husum skole.

Carl Gotfred Værbak (nvf.). f. 9/1 1897 i Skærum, s. af Chr. Larsen. Viet 19/2 1928 i Søby til Erna Marie Egeborg, d. af P. Egeborg. En række årskursus på Statens Lærerhøjskole. Ansat i Snoldelev, Københ. amt; Aalbæk, Hjørring amt; Aagerup, Københavns amt. Medlem af menighedsråd, kirkevæрге; medl. af biblioteksbestyrelse og af bestyrelsen for Roskilde amts aftenskoleforening.

DIMITTENDER 1951

Bent Andersen, f. 17/3 1930 i Feldingbjerg, Viborg amt, s. af afdøde statshusmand A. A., Feldingbjerg. Hovedkar. mg (7,03). Præliminæreks. Ansat ved Odense komm. skolevæsen.

Ragnhilda Bach, f. 20/6 1925 i Durup, Viborg amt, d. af fhv. gdr. N. S. B., Skive. Hovedkar. mg ÷ (6,54). Ansat v. kommunesk. i Kjellerup.

Børge Bærenholt, f. 2/3 1929 i Løgstør, s. af lærer K. G. J. B., Mejrup pr. Holstebro. Hovedkar. mg (6,86). Realeksamen. Ansat i Hammel.

Holger Kristian Christensen, f. 28/7 1926 i Tranum, Hjørring amt, s. af husmd. K. M. C. Hovedkar. mg ÷ (6,29). Præliminæreks. Ansat v. Esbjerg komm. skolevæsen.

Villy Christensen, f. 16/4 1930 i Humlum, s. af boelsmd. A. P. Chr. Hovedkar. ug ÷ (7,56). Realeks. Ansat i Kastrup.

Karl Danielsen, f. 4/4 1928 i Holstebro, s. af arbm. J. M. D. Hovedkar. mg ÷ (7,37). Ansat ved kommuneskolen i Struer.

Torkel Vieg Hansen, f. 6/8 1922 i Aarhus, s. af malermester H. J. H. Hovedkar. mg ÷ (6,65). Ansat i Kalundborg.

Verner Elbech Hansen, f. 8/8 1920 i Vrejlev, Hjørring amt, s. af gdr. J. M. H. Hovedkar. mg ÷ (6,51). Viet til nedennævnte Johanne M. Jørgensen. Ansat v. Rønde Kursus.

Anna Marie Schønemann Iversen, f. 5/1 1929 i Vonsild, Vejle amt, d. af fhv. købm. V. L. L., Kolding. Hovedkar. mg ÷ (6,53). Realeks. Ansat v. Forældreskolen, Esbjerg.

Alfred Mark Jensen, f. 13/6 1928 i Ringkøbing, s. af afd. købmand A. K. J. Hovedkar. mg (7,05). Realeks. Ansat v. Ringkøbing komm. skolevæsen. Soldat

Else Marie Kjelgaard Jensen, f. 16/3 1929 i Hvidbjerg v. Aa, Thisted amt, d. af lærer N. C. K. J., Haunstrup pr. Herning. Hovedkar. mg ÷ (6,45). Ansat v. Herning komm. skolevæsen.

Olrik Erling Jensen, f. 8/1 1929 i Sdr. Felding, Ringkøbing amt, s. af arbm. J. K. J. Hovedkar. mg (6,67). Præliminæreks. Ansat Føns Realskole, Viborg.

Poul Nobert Jensen, f. 10/1 1924 i Humlum, Ringkøbing amt, s. af fisker E. J. Hovedkar. mg ÷ (6,45). Realeks. Ansat v. Aabyhøj komm. skolevæsen.

Gothfred Rosenberg Jespersen, f. 14/3 1926 i Hogager, Borbjerg, Ringkøbing amt, s. af gdr. Th. J. J., Vinding. Hovedkar. mg (7,15). Ansat v. Nr. Nissum højskole.

Johanne Maria Jørgensen, f. 28/6 1929 i Hove, Ringkøbing amt, d. af mejeribestyrer E. H. J. Viet til ovennævnte Verner E. Hansen. Hovedkar. mg ÷ (6,52). Ansat v. Rønde Kursus.

Bageste række (fra venstre): Lærer Porup, Folmer Kaag, Peter Knudsen, Jakob Hauge Nielsen, Torkel Vieg Hansen, P. Nøbert Jensen, Handberg Nielsen, Olrik Jensen, J. Back Kristensen, Mark Jensen, Børge Bærenholdt, Lauge Wendelboe, Holger Christensen, Johs. Philipsen, Bent Andersen, Eli Kjærsg, Erland Kjærgaard, Haumann Scriver.

Mellemste række: Lærerinde frk. Ellen Jensen, fru lærer Sørensen, lærer Sørensen, pastor Ove Nielsen, Johs. Sommer, lærer Hejbøl, lærer H. J. Hansen, Karl Danielsen, Jørgen Møller, Elbeck Hansen, Hanne Jørgensen, Ruth Noe, Lydia Mørch, Marie Riise Pedersen, Birgit Nielsen, Martha Lindstrøm, Else Marie Kjølgaard Jensen, Karen Tanderup, Ragnhilda Bach, Anna Marie Iversen, Kr. Mølgaard, Villy Christensen, Gotfred Jespersen, fru lærer Eriksen, lærer Eriksen.

Siddende: Fru lærer Hejbøl, fru pastor Nielsen, lærer Mojsgaard, fru lærer Mojsgaard, fru lærer Ringgaard, lærer Ringgaard, frk. Gjelstrup, statskonsulent Alf. Andreassen, fru Andreassen, forstander Gjelstrup, fru Vinderskov, skoleinspektør Vinderskov, fru Lilleøer, lærer Lilleøer, fru Koch, lærer Koch, lærerinde frk. Ellen Larsen.

Folmer Tage Kaag, f. 2/9 1929 i Kragerup, Ørslev, Holbæk amt, s. af fhv. højskoleforst. L. M. K., Nr. Nissum, nu Munkebjergby. Hovedkar. mg (6,86). Ansat v. Struer komm. skolevæsen. Soldat.

Erland Gustav Saxkjær Kjærgaard, f. 22/4 1930 i Lemvig, s. af tømrer O. P. S. K. Hovedkar. mg (6,95). Realeks. Ansat v. Aalborg komm. skolevæsen.

Eli Kristinus Kjærsig, f. 17/6 1927 i Assing, Ringkøbing amt, s. af gdr. J. K., Hvedde pr. Kibæk. Hovedkar. mg (6,71). Ansat i Høng.

Peter Lundborg Knudsen, f. 18/4 1929 i Nøvling, Ringkøbing amt, s. af grd. K. J. K., Skibbild. Hovedkar. mg (7,08). Ansat v. Rønde Kursus.

Jens Bach Moustgaard Kristensen, f. 8/2 1929 i Vejrum, Ringkøb. amt, s. af gdr. J. K. Hovedkar. mg ÷ (6,59). Realeks. Ansat v. Aarhus komm. skolevæsen. Soldat.

Martha Svendsen Lindstrøm, f. 17/8 1929 i Hyllerød, Nebsager, Vejle amt, d. af gdr. J. S. L. Hovedkar. mg ÷ (6,52). Ans. i Dagnæs v. Horsens.

Kristian Olesen Mølgaard, f. 15/11 1928 i Mejrup, Ringkøbing amt, s. af fhv. husmd. J. K. K. M., Holstebro. Hovedkar. mg ÷ (6,50). Realeksamen. Ansat ved Forældreskolen, Esbjerg.

Jørgen Larsen Møller, f. 11/2 1927 i Aalestrup, Viborg amt, s. af husm. S. M. Hovedkar. mg + (7,44). Ansat i Leck, Sydslesvig.

Lydia Mørch, f. 20/11 1927 i Gunderup, Sevel, Ringkøbing amt, d. af grd. J. M. Hovedkar. mg (6,79). Ansat i Bækmarksbro.

Birgit Synnøve Nielsen, f. 7/2 1928 i Ølgod, Ringkøbing amt, d. af mælkehandler A. T. N., Bedsted, Thy. Hovedkar. mg (6,85). Præliminæksamen. Ansat i Sønderbjerg, Thy.

Ejner Handberg Nielsen, f. 22/3 1926 i Struer, s. af overportør K. N. Hovedkar. mg (6,71). Realeksamen. Viet til Anna Donatsky, Struer. Ansat Struer komm. skolevæsen.

Jacob Hauge Nielsen, f. 28/10 1929 i Nr. Nissum, s. af sogneprest N. O. N. Hovedkar. mg (7,14). Realeks. Ansat i Rødding. Soldat.

Karla Ruth Noe, f. 7/7 1929 i Nr. Nissum, d. af gdr. J. N. Hovedkar. mg (6,77). Ansat v. Holstebro komm. skolevæsen.

Marie Riise Pedersen, f. 30/10 1925 i Lund, Gjellerup, Ringk. amt, d. af gdr. K. C. P. Hovedkar. mg (6,75). Ansat i Hejnsvig.

Johannes Bjerre Philipsen, f. 21/3 1929 i Nr. Løgum, Tønder amt, s. af førstelærer N. E. J. P., Vamdrup (N. N. 23). Hovedkar. mg (7,15). Præliminæksamen. Ansat Ungdomsskolen, Sommersted.

Hauman Schriver, f. 9/1 1929 i Fabjerg, Ringkøbing amt, s. af lærer J. K. S. Hovedkar. mg (6,76). Præliminæreks. Gift m. Anna Lydia Nielsen, halvdim. 1951. Begge ansat i Thyborøn.

Johannes Sommer, f. 11/9 1920 i Nagbøl, Skanderup, Ribe amt, s. af gdr. H. O. S., Stændergård pr. Lunderskov. Hovedkar. mg + (7,21). Gift med Ruth Andersen, Vivild, søster til Johs. A. (42). Ansat som lærer for F-kl. v. Nr. Nissum seminarium.

Karen P. Tanderup, f. 19/10 1928 i Hanbjerg, Ringkøbing amt, d. af gdr. K. M. Tanderup. Hovedkar. mg (6,96). Præliminæreks. Ansat v. Statens kostskole for døve, Fredericia.

Lauge Bruun Wendelboe, f. 26/10 1928 i Løkken, Hjørring amt, s. af murerm. H. C. M. W., Harken pr. Vraa. Hovedkar. mg (6,71). Ansat v. Halvorsminde ungdomsskole.

AF ÅRETS DAGBOG

Ved J. Søndergaard Jacobsen (06)

Ansættelser

- 13 S. Olesen, Hirtshals, ol. s. st.
16 Christoffer N. Andersen, Svaneke, enel. Gudum.
22 Chr. Hilbert Jensen, enel. Lundø v. Skive.
23 J. Chr. Larsen, Stadsskoleinsp. i Hjørring.
— J. Chr. Laursen, Alrø, enel. Randerup, Sdjl.
— H. Em. Nielsen, Estvad, t.l. Bjert v. Vinderup.
— Cæcilie Nissen, Kærbæk, li. i Oens.
24 Karl Larsen, viceinsp. i Middelfart.
25 M. M. Bach, Grove, t.l. Udbyover v. Havndal.
— M. Danielsen, skolepsykolog i Odense.
— Niels V. Markussen, Selde, enel. Brandstrup v. Sorø.
26 C. S. Hvas, Thyborøn, skoleinsp. s. st.
27 J. Bachmann, læ. v. Hjørring priv. realskole.
— Axel Beck-Nielsen, Høje Taastrup, ol. s. st.
— H. A. Lilleøer, Hillerød, stads-skoleinsp. s. st.
30 Sv. E. Løkkegaard, skoleinsp. Gammelby sk., Esbjerg.
31 H. Bakbo, viceinsp., lkast.
33 Holger Vestergaard, Skagen, ol. s. st.
— Johs. Ulnits, Aakirkeby, ol. Rønne.
35 Karen Krista Poulsen, li. i Ørum.
— Edith Rendtorff f. Jensen, li. i Helsingør.
37 Axel Gadegaard, Holstebro, fl. i Sillerslev, Mors.
38 H. Houlberg Christensen, Gladsaxe, fl. i Rislev v. Næstved.
— Vagn Odgaard, Bodilsker, l.l. i Fabjerg n. sk.
— Carl Th. Pihl, Rønne, kml. i Struer.
39 Kirstine Hede, Sdr. Nissum, li. i Funder byskole.
40 Chr. Rahbek Christoffersen, Herning, læ. i Lyngby-Taarbæk.
— Abel Hørup, Tøjstrup, fl. Københoved.
— N. A. Klemmensen, Bevtoft, l. i Toflund.
— V. Raahede Christensen, forst. f. Jebjerg ungdomsskole.
42 Johs. E. Andersen, Lyngby, t.l. i Voldby ved Grenaa.
— Ejner Olesen, Struer, fl. i Gjelleruplund.
— Jens Henrik Sørensen, Krogerup, enel. Kirke Skensved.
— Herlev Kongsgaard, Braarup, fl. i Vesterbæk.
45 Gerda Hinrichsen, Fuglebjerg, li. v. Vejle fjord Børnehjem.
— Ernst Hyldgaard fl. i Debel, Fur.
— Kr. E. Højberg, Vejlbj v. Allingaabro, fl. s. st.
— Elna Stokholm, Aalborg, li. i Herlev.
— P. Moesgaard Pedersen, Hjørring, t.l. i Hornslet.
— Samme læ. i Hjørring.
46 Holger Knudsen, Stenderup, tlæ. i lkast.
— Egon Knudsen, Herlev, l. Bælum
— Elly G. Højen Pedersen, Skovsgaard, li. i Ø. Svendstrup.

- 46 Anna Kathr. Nygaard, Bøjstrup, li. v. Vestjydske Gymn., Tarm.
- 47 Sv. Aa. Nielsen, Slesbager, enel. Rubjerg.
— Niels Arn. Pedersen, Sahl, læ. i Bjerringbro.
— Hans Chr. Ager, Herning, læ. i Skjern.
— Solvejg Ager f. Billeskov, tli. i Skjern.
— J. Chr. Haahr Mortensen læ. v. Holsted Byskole.
— P. E. Højberg, Rønde, læ. i Hundborg.
— Grethe Grube Fisker f. Overgaard li. i Holstebro.
- 48 J. K. Østergaard Kristensen læ. i Holstebro.
— A. Kornved, Køge, læ. Strøby, Stevns.
- 49 E. N. Aaberg læ. i Lemvig.
— Sigfred From, asp. i læ. emb. Hoven.
— Emil Sørensen, Nr. Nissum højskole, læ. i Branderup Sdjl.
— Jens Kr. Jensen, Hollingholt, asp. i Bording.
— Gerud Høegemark, Kolding, læ. i Sdr. Stenderup.
— N. Kr. Mølgaard, Struer, læ. i Hvidovre.
— Sam. Holm, læ. i Holstebro.
— Sv. Aage Eriksen, Lemvig, læ. i Lyngby-Taarbæk.
— Knud Moesgaard Pedersen, Sydslesvig, læ. i Skjern.
- 50 Martin Riis læ. i Helligsø Gjettrup.
— Rich. Jespersen læ. i Fredericia.
— Helen Donskov asp. i Asaa
— Ejnar Madsen, asp. i Torslev, Hanherred.
— Maren Kristensen li. i Brandrup, Sdjl.
— Orla Sørensen læ. i Asaa.
— Ellen Roesgaard, Hvidbjerg, li. i Nr. Lem.
— J. Kr. Markussen asp. i Herning.
— Anna Margrethe Ingemann Pedersen tli. i Skjern.
— Holger Andreasen asp. i Lendesmark pr. Stege.

Afskedigelser

- Med pension:
02 A. L. Andersen, Skive 30/11.
05 C. O. Christensen, Ringkøbing 31/3.
07 Theodor Gissel, Høje Taastrup 30/11.
09 S. Kr. Risbjerg Thomsen, Kirke Saaby 30/4.
— J. Schmidt, Kejlstrup 31/8.
— J. A. N. Strunge, Grønfeldt 31/12.
10 K. M. Poulsen, Vils.
11 H. P. L. Nielsen, Brøndum 31/7.
12 V. V. Sterregaard Erritsø 31/10.
13 C. P. Heller, Elsø Mors 31/7.
— H. S. Bille, Vestenskov Løll. 31/12
- 25 Søren Kristensen, Sønderbjerg 31/1.
- Uden pension:
33 M. Linderoth, Fabjerg, 13/8
(ansat som forstander for ungdomsskolen, Sommersted).

Bryllup

- 18 P. Madsen og sygepl. Kirstine Madsen 21/10.
42 Johs. E. Andersen.
45 Elna Stokholm.
— J. Bay Kristensen og Margit Lassen 12/5.
46 Johs. Moesgaard Flebo og cand. jur. Else Boysen.
48 Torkild Søb og Elna Goth 30/12 50.
49 Kirsten Rolighed og kml. C. E. Andersen Nykøbing M.
— Sv. E. Jessen og
50 Voldborg Roesgaard.
49 Emil Sørensen og
50 Maren Kristensen 13 5.
— Helen Donskov og
— Orla Sørensen.

Sølvbryllupper og jubilæer

- 09 Th. Jacobsen, Fredericia, 40-års jubilæum.
19 S. Sørensen og hstr., Brændstrup, Sølvbryllup 28/10.
21 Aage Ehrenreich og hstr., Fole, Sølvbryllup 22/8.
24 K. Moisgaard og hstr., Nr. Nissum, sølvbryllup 23/11.
— A. Fredensborg, Lerte v. Sommersted, 25 års jubilæum 1/11.

Udmærkelser

- 06 J. J. Præstholm, Kvissel, R. af D.
- 12 N. C. Poulsen, Randers, R. af D.
- 16 P. A. Poulsen, Stenderup, R. af D.

Andet

- 95 C. C. Andersen, Testrup, har udg. en digtsamling »Når klokkerne ringer og sol går ned«.
- 43 Edv. Damtoft, Rødding, studierejse i U. S. A.
— Hanne Ladekær vendt hjem fra U. S. A.
- 45 J. Bay Kristensen korpssekretær for KFUM-spejderne.
- 46 Johs. Moesgaard Pedersen navneforandring til Flebo.

- 49 Thea Lund afrejst til Nairobi i Afrika i D.M.S.' tjeneste.

Døde

- 00 S. P. Sørensen, Jerslev, 26/12.
- 01 Chr. Jensen, Lemvig, fh. Hygum 8/10.
- 12 M. Jensens hustru Nelly Kristine, Gjettrup.
- 16 Annæus Andersen, Hyllested, 29/9.
- 17 Chr. Jensen, Nr. Sundby, i juli.
- 26 Johs. Rasmussen, Nordby, 21/5.
- 28 P. G. Gregersen, Knæverhede, begr. 2/8 Volstrup.

1951

CHRISTENSENS BOGTRYKKERI STRUER 498

Mr. Lærer P. Bonn Christensen
Kirsten Ellisevej 16
74 Charlottenlund